

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360—
Pe un jumătate an Lei 180—
Pe 3 luni Lei 100—

REDACȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 11. — Telefon 13-31
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. — Telefon 10-86.
Correspondența administrației: Căsuța poștală 76.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

Ideia națională și problema minoritară

Bugetivorele cearceafuri de hârtie ale averescanilor scupă în obrazul nostru invinuirea inconsecvenței în politica minoritară. Gazetele minoritare țin și ele isonul trambitelor de hârtie ale guvernului, amestecând între două afectate nedumeriri și o calomnie cu majun, sofisme leține cari se vând la chioșcuri numai cu câte doi, patru sau cinci lei. În aceste încrucișări de chiote de trotoar, glasul cumpătat, judecata echilibrată, onestitatea țărănească este o floare rară pe câmpul cernelii de tipar. Simțul proporțiilor, sesizarea intuitivă a realității, adevărul răspicat răsare oribil schimonosit din aceste monetării ale minciunii cu efigia d-lui Octavian Goga. Totuși, în coloanele mușchetarilor scrisului cu verbul și dialectica primitivă, se furizează câteodată neobservată o fărâma de realitate, o dără de adevăr, o lumină vioaie. Am avut norocul de a citi întâmplător pe o coloană de gazetă din „Keleti Ujság”, un articol al distinsului publicist Dózsa Andrei: „Kinek használ”, înfățișând un crâmpieiu de judicioasă observație. Prim-articolul acestuia din 17 Iunie este un comentariu pe marginea interviului cunoscut al d-lui Sever Dan, în care acesta a urzicat pactul minoritar, terminând prin această pocnitură de bici: „După cele întâmplate nici vorbă nu mai poate fi de Alba-Iulia”.

Nu mă voiu opri la stângacele motivații ale pactului cu guvernul, este un pasagi și fără însemnătate și fără interes, căci bunul simț nu s'a aplecat peste hârtia albă, împotmolindu-se în sofisme diafane ca și costumul de noapte strâns lipit pe trupul unei dansatoare de varietate cu pulpe sculpturale. Este însă o dreaptă constatare, care merită să fie încrustată, ca pe un răboj, în conștiința colectivă a neamului; afirmația că partidul național a condiționat realizarea principiilor dela Alba-Iulia de loialitatea încadrării armonice a sentimentelor minoritare în ritmul istoric al aspirațiilor acestei țări.

Afirmând că politica averescană a reprezentat în chestiunea minoritară „politica prezentului” (noi zicem: politica prostituției ideii naționale pentru tariful fix al voturilor unguerești), dumnealui dă cuvântul acestei spovedanii a adevărului: „Ezzel szemben állottak a nemzeti pártnak, mint a gyulafehérvári néphatározat megteremtőjének elvben fenntartott és a legtekintélyesebb párttagok megismételt fogadkozásai, nem a jelent, hanem a jövőt illetőleg „ha arra-

erdemesek leszünk” és ha és még több ha,azonban semmi pozitívum.” *)

De altfel, d. Goga este într'o euritmie de principii cu acest citat al publicistului maghiar, motivând în același mod, dar cu alte cuvinte, încrederea pe care a plasat-o maghiarimea în partidul generalului cu smântâ în cap. Adevărul e că la mijloc nu e nici o ipocrizie ci o elementară înțelepciune politică consacrată de adevărurile permanente ale istoriei. Atitudinea noastră a fost o atitudine românească de consecvență lămuritoare, inspirată de experiența acumulată a istoriei nedesmintite. Pentru partidul național programul relativ la minorități a fost, ca orice program, expresia unui ideal de realizări succesive, cu consensul unanim al poporului român, dacă Ungurii s'ar fi dovedit, prin fapte, demni de acest program. Atitudinea partidului național este prelungirea unei linii romane de fructuoasă experiență politică, peste veacurile defuncte. Cine cunoaște istoria Romanilor știe că strămoșii noștri au conferit numai succesiv drepturile romane popoarelor supuse, în măsura în care acestea se dovedeau demne de ele. Deși în alt cadru și în alte împrejurări, partidul național a păstrat acest realist simț de prevedere roman, chezeșia unei înțelepciuni politice.

În fața sentimentelor generoase ale poporului român, ce atitudine au adoptat Ungurii? S'au dovedit ei vrednici de largheța noastră sufletească? Cum au apreciat ei mâna de prietenie întinsă, în locul unui glonț la tâmplă? Au înțeles ei măcar nobleța pozitivă pe care am manifestat-o în timpul revoluției, netulburând pacea lor, deși în trupuri purtam rănile pricinuite de jandarmi și în suflet mormintele atâtor împușcați? Au pătruns ei mărinimia noastră sufletească pentru că nu ne-am răsbunat sângeros pentru nedreptatea unui trecut vitreg, deși am fi putut-o face?

Pentru că să ilustrez starea sufletească a fruntașilor maghiari, e destul să amintesc că directorul teatrului maghiar din Cluj, d. Janovics a scris, la 1918, în timpul revoluției, o scrisoare de adio către artista Poor Lili spunând (citez din memorie): „Vin României și cine

*) „Față de aceasta au stat promisiunile partidului național, creatorul hotărârilor dela Alba-Iulia, susținute principial prin promisiunile repetate ale celor mai marcanti membri ai partidului, privind însă nu prezentul ci viitorul „dacă le vom merita”, și iar dacă, și alți dacă... Nimic pozitiv însă”.

știe dacă ne vom vedea. Ei ne vor omori”. — (Scrisoarea se găsește la dosarul personal dela Siguranță, al dlui Janovics.)

Pentru atitudinea noastră adânc umană Ungurii ne-au răsplătit prin injurături și calomnii urlate în presa lor, prin campanii de denigrare peste hotare, prin jalbe nedrepte la Liga Națiunilor, prin ultragiarea suveranității noastre naționale. În recente alegeri, Maghiarii au rănit sentimentele țărănilor ardeleni, pălmuind mândria noastră națională în cuvântări de înversunată ostilitate, și se ciripescazi și de vrăbiile de pe garduri.

Punctele minoritare dela Alba-Iulia, redactate, zice dl Goldiș, de el, au fost în-

gropate în urna utopiei, chiar de către unguri.

Iar noi ne vedem de drum sub coviltirul ideii naționale, pătruși de adevărul că integralitatea teritorială a țării la vremuri de grea cumpănă, la hotare, nu va fi apărată de către contele Bethlen, îmbrățișat de dl Goga, ci de României cari sunt maltratați și împușcați la alegeri.

Iată de ce, aplecați pe tristețile acestui neam, în urechi cu vaierele de eri și în minte cu necesitățile organice ale românismului, împletind liniștea crucilor de martiri cu tăcerea albă a cătunelor îndurerate, sufletul nostru se închină pios în fața crezului istoric al oaselor anonime, care au creat această țară.

„Chemarea”.

Silogismul guvernamental

E o bizară și îndrăzneală împerechere de noțiuni, nu-i așa? Suntem doar cu toții familiarizați cu silogismul aristotelic, pe care judecata osificată în tradiționalele concepte ale trecutului îl crede deopotrivă de înrădăcinat la sud ca și la nord, în răsărit ca și în occident. Și dacă înclinările spiritului n'au împins pe planul întâiu al preocupărilor tuturor problemele de logică, și dacă nu toți au deverat cu privirea flămândă paginile minunate ale lui Aristot, cunoaștem din manualele elementare de logică, miezul silogismului lui. Și chiar dacă norocul n'a hărăzit tuturor fericirea de a-și roade coatele pe acele bănci ale liceului, care așteptau cu înfrigurare, cu emoție, cu o particulară teamă, surprizele bacaloriatului, structura noastră sufletească e înrudită cu filosoful grec prin cele patru principii logice, cu care mama ne-a înzestrat în pântecul ei, înainte de a ne trimite în lumea aceasta cu asfalt, flori și soare. Inteligențele de elită au presimțit cu câteva decade în urmă că există logici cari își articulează altfel concluziile decât bătrânul Aristotel. De o pildă, logica slavă.

Dacă din insondabile împrejurări vitrege, nu v'a fost dat să pătrundeți în adâncul spiritului rusesc, dacă nu ați prins din zbor cu urechea „logica eroică” pe care a lansat-o cu câțiva ani în urmă în cele patru vânturi un celebru scriitor rus, poate, totuși, ați citit fragmentul brillant dintr'un început de studiu al d-lui Lucian Blaga, cea mai șerpuitoare dialectică care s'a zămislit vreodată sub freamătul Carpaților, în care acest Goethe al României trasează cu raze de lumină linia de mișcare frântă a silogismului slav cu articulațiile lui deosebite de silogismul aristotelic.

Prin urmare, să nu fie nimeni surprins că noi ne încumetăm să vorbim de silogismul guvernamental. Nu e o împerechere paradoxală a unui substantiv cu un adjectiv, bine hrănit de când România are o armată echipată zdrențos și o constituție belgiană. Nu e un concubinaj de noțiuni, lipsit de solemnitatea fastuoasă a ironiei latine. N'are nici măcar savoarea frăgedă a noutății captivante. Îl cunoașteți cu toții. E un produs specific al solului. Se întâlnește, pretutindeni, în fiacăra discuției. La cafenea, în colțuri de stradă, în tren, acasă, în întruniri, peste tot locul unde politicianismul apare cu o pălărie de paiu și un baston elegant.

Silogismul guvernamental depe malurile Dâmboviței?

Dacă nu vă puteți deplasa în Capitală, în apropierea imediată a gloriolilor efemere ale zilei, citiți, vă rog, ziarele. Urmăriți evenimentele. Prindeți în flagrant delict intimitatea gândurilor ministeriale. Scrutați-le grandilocința din trecutul învecinat. Ascultați argumentele lor, trase de păr și de urechi.

Câtă exemplară consecvență se înșirue, în linie de bătaie, pretutindeni! Ce cacofonie! (Pardon, armonie?) Ce omogenitate! Ce silogism guvernamental!

Di Ion Lapedatu, vintilist din cea mai înrouată pruncie cu rochie, e permanent indispus în plușul fotoliului ministerial, pentru că dl Garoflid nu se instalează, docil și domestic, în grajdul principiilor sale financiare.

Cu privirea hoinară în zări, dl Manoilescu, colaboratorul cel mai intim în rang al d-lui Ministru de finanțe, ascultă manierat expozeurile de cabinet ale șefului său care gramafonează edisonic romanța d-lui Vintilă Brătianu. Logodnicul de principii al d-șoarei Garoflid,

nu se lasă însă abătut din cărarea care duce la ghișeu băncilor, cele mai moderne biserici ale stomacului.

În vremea aceasta, deopotrivă de departe cu gândul și simțirea, dl Octavian Goga, cel mai proaspăt Maimuțolini de pe Calea Victoriei, descoperă subit, prin cine știe ce taine ale atavismului, înrudiri organice între membrii Comunității israelite și ostașii lui Mihai Viteazul. Și în răstimp, „ideia națională în marș”, ca un celătean neofit cu strămoșii în Polonia, se refugiază speriată în buzunarul de vestă al d-lui Szelle Béla, cunoscutul descendent al lui Ștefan cel Mare.

Câteva mostre de silogism guvernamental.

Firește nu pot cere nimănui să înțeleagă dintr'odată, cu ușurință silogismele guvernamentale. E suficient că le-au înțeles instinctiv friptocrații cărora le lipsește coloana vertebrală a caracterului.

Nu veți înțelege, poate, cum chiaburii făgăduielilor, demagogii electori ai guvernului, după ce întrunirile lor din preajma alegerilor, au împărțit sătenilor calea laptei și au distribuit întinderea nesfârșită a pământurilor, care în alchimia tacticii guvernamentale, a căpătat, peste noapte, vrăjito-rești proprietăți elastice, întinzându-se

ca guma, și după ce aceiași bolșevici ai ordinii, au deslănțuit jandarmeria violențelor sângeroase, în coloane interminabile de gazetă au urlat ca maimuțele blonde, că adversarii cărmuirii actuale eclipsează lumina ideii de ordine.

Silogism guvernamental!
Și mirarea să nu vă caște ochii, dacă un soi de oameni, pe cari dacă Aristot ar fi cunoscut expresivitatea limbei noastre iar fi poreclit „animale raționale”, în fața bogăției puterii, își desbracă ideologia politică cum groful Bethlen, după o noapte de orgie, își desbracă hainele, culcându-se fără griji și sigur de prietenia dlui Octavian Goga, pe perina somnului.

Silogism guvernamental!
Dar lăsând la o parte defilarea con-voiului de exemple, ce este silogismul guvernamental?

E anarhia logice, desordinea cerebrală, cacofonia silogismului.

Și unde e sediul acestui anarhism al spiritului?

În stomac, în lăcomia limbei, în gimnastica fripturistă a maxilarelor.

Silogismul guvernamental este, deci, silogismul stomacului.

○ simplă concluzie aristotelică.

Ion Moldovan

Lașitatea presei

De când d. Oct. Goga și-a schimbat călimara directorală dela „Țara Noastră” cu penița dictatorială a ministrului de interne, cenzurarea gândurilor românești, asasinarea revoltelor unanime și anonime care roiesc în ziare, se țin lanț. Scopul confiscărilor de jurnale, — aceste conștiințe cotidiene ale cetățenilor — e evident, aruncă penumbra largi asupra concepțiunii politice a dlui Octavian Goga, animat de un bolșevism alb. Amuțirea indignării prin teroarea coercițiunii materiale, gătuirea ziarelor cu inima în cuvinte, preocupări și gesturi prin frecvențele confiscări, zace în intențiunea maimuțolinescului bărbătel de Stat.

Bolșevismul acesta de dreapta n'ar germina îngrijorări, dacă dl Octavianito Maimuțolini s'ar izbi de zăgazul rezistenței civice a meșteșugarilor condeiu-lui. Dar aceștia se mărginesc să plângă elegiac pe ruinele libertății scrisului, să scoțoacească argumente democratice din buzunarele oamenilor cu prestigiul consacrat, să strângă indignarea lor pumn, și să înghită zilnic, cu umilință, cu lașitate, pilulele confiscării în poleiala curtoaziei organelor de execuție.

Ziarele ridică diapazonul și confiscările curg. Ziaristii invoacă patetic libertatea opiniilor și dl Goga o șterge cu un zâmbet oficial al condeiuului. Gazetarii amintesc ministrului de interne activitatea lui de gazetar militant și calitatea lui de membru de onoare al Sindicatului Presei Române dela București, dar nu-și repezesc vârful ghetelor în partea dorsală a ministrului treburilor lăuntrice.

Diagnosticul situației?

Dl Goga este un renegat al trecutului condeiuului său și ziaristii sunt lași. Ei nu îndrăznesc, ei nu au curajul să-și apere cu prețul vieții scrisul, adeseori și el iepuresc. Acesta este faptul îngrijorător cu linii negre. Miniștri povățuiți de arbitrar pot să se ivească la orizont, dar primejdia taie adânc în carne vie, când vitejia tipografică a credințelor politice acuite în cearceafurile gazetelor, acoperă o lașitate degradantă, care se întrezărește din inacțiunea circumspectă și din ieremiadele cari își scot capul ori de câteori cenzura nejustificată inalbește un ziar sau confiscarea ilegală îi hărăzește un destin de tăcere.

Și Clujul e un portret al acestei mentalități. Dl Alexandru Hodoș, direc-

torul apropiatului „Dezastru” și, spre înroșirea gazetărilor de profesie, președintele Sindicatului Presei Române zis din Ardeal, este împotriva libertății scrisului, după cum a declarat într'o convorbire particulară. Acelaș director ne gratifică „tinerei fără ideal și fără respect”

De ce n'avem ideal?
Pentru că noi scriem la această foarte modestă gazetă fără remunerație și fără răsplată, numai din impulsul desinteresat al conștiinței noastre românești îndurerate.

Și de ce au un ideal redactorii dela „Biruința”?

Pentru că cu excepția dlor G. M. Ivanov și Al. Hodoș, deși sunt lipsiți de talent și de cultură, incasează lunar câte 9—12000 lei pentru scrisul lor cenușiu și pentru răstălmăcirile lor obligatorii.

Și de ce suntem noi „tinerei fără respect”?

Pentru că ne-am înfipt ca o baionetă penița inveniată în pielea trădării castelanului dela Ciucea. Pentru că acest Iago al naționalismului a propovăduit biblic evangelia ideii naționale, și astăzi i-a deflorat virginitatea purității. Pentru că acest Mangra al credinței sub înrăurirea unui spirit omletist, și-a renegat ideile, și noi ne-am însușit năzuințele românești ale mandolinistului pătimirii noastre. Dar ce vrea să fie acest „respect”? O admirație de gură gască în fața unui om, care astăzi, n'are alt ideal decât a oua de trei ori pe zi, portocale? O manifestație proverbială de vițel în fața porții unui om, care nu vede în toată sforțarea ome-nească, în tot zbuluciumul sufletesc decât o luptă hămesită după o farfurie cu fasole, o friptură la grătar sau un pahar de șampanie? Noi avem însă un ideal care nu se hrănește din fondurile secrete ale ministerelor, un ideal programatic și constant. Iubim pe omul care încarnează idealurile noastre; iubim pe omul care se frământă pentru credințele noastre; iubim pe omul care își face un credeu din instinctul sănătos al mulțimei anonime, care suferă și e împuscată la alegeri.

Și împotriva tuturor amenințărilor, noi ne vom urma drumul. Nu ni-e teamă de confiscări! Căci dacă în cea mai numeroasă parte a breslei scrisului nu există nici civism, nici curaj, nici libertate, nici justiție; dacă cocotele cernelii își îndoapă stomacul cu

prăjituri și articolele cu calomniile; dacă imunitatea libertății nu ocrotește decât pe aceia, cari nu știu decât să mintă impertinent și fără scrupul în folosul guvernului; dacă nici un gazetar nu-și apără cu revolverul pe masă convingerile; în schimb, tocmai din pricina acestor degradări morale, lașitatea s'a vârat ca un păduche în renunțarea pă-roasă a sindicatului profesional al ziaristilor, lașitatea s'a pitulat în inimile tuturor gazetărilor, și opoziționiști și guvernamentali, și democrați și reacționari, lașitatea a înșfăcat în ghiarele ei breasla gazetărească, dela reporter la director, de sus și până jos. Dar tot atât de laș e și marele cenzor al pre-

sei, ministrul de interne, care foarfecă și confiscă cotidienele de luni de zile de teama răsunetului pe care îl au în public.

Cititorii noștri să fie liniștiți. Dacă va trebui, cu revolverul pe masă și cu untul da ricină lângă călimară, sortit stomacului celor ce vor îndrăzni să ne sufoace scrisul, noi aceștia dela „Chemarea”, ne vom apăra picăturile de cerneală cu picăturile de sânge.

Și acest lucru, domnule Hodoș, dumneata știi foarte bine, nu-l poți face „ziaristii cu idealuri și cu respect”, decât tinerii lași „fără ideal și fără respect”.

Ion Moldovan

Bastardul, năpârca și Iuda

Noțiunea de bastard are în fiecare limbă o semnificație care-i stigmatizează conținutul chiar prin sonoritatea sunetelor din care e compusă. În ungu-rește „bitang”, în românește dialectal „foachin”. Prin plasticitatea cuvântului prin expresivitatea lui, poate caracteriza foarte bine pe bestia de drumul mare care pradă și ucide fără milă, cum celalalt sugerează greața care și-o inspiră o broască răioasă. Copilul născut în afară de lege, în graiul expresiv al poporului, a primit un nume care-i atarnă deasupra capului ca ștreangul osândei. Mama de pe când îl are în pântece, caută să-i dea o justificare, să găsească motive de circumstanță capabile să atenueze rușinea care va ajunge publică. Alteori în umbră prelungeste ziua de oprobriu, cu dibăcia desnădăj-duită, cu masca unui corset care o torturează. Surpriza e generală când copilul apare pe neașteptate, prin „contrabandă” și ar fi comică prin absurdul impresiei momentane, dacă n'ar conține sâmburele generator de tragedii. Mătușelul e nevinovat. (Cine spune că guvernul e vinovat?) E iresponsabil ca vipera, care va admite oricine, nu este deloc vinovată, că există, că se târăe, că mușcătura ei ascunde venin. Vipera ca târătoare fatală, dacă printr'o minune ar ajunge la conștiința propriului destin grozav, și-ar zdrobi capul de pietri.

Ceeace nu înseamnă că omul va aștepta până când vipera se va ridica la această altitudine morală. Omul anticipează și înfăptuiește cu îndărătnicie ceace în mod neîndoios ar face vipera pintr'o desăvârșită auto-cunoaștere. Adu-

ceți-vă aminte de Iuda, această năpârca umană și de ceeace a mai rămas din zdreanța făpturii sale, când i-a fulgerat în creier evidența infamiei: monstru cu buze vinete, cu ochii bulbucați și cu limba avântându-se streină și umflată din gura cu bale.

O îndoială ne chinue — căci istoria nu reține acest amănunt — fost-a Iuda bastard? Între paralela care se impune între personajul biblic, care a ajuns de mult tipic și între actualul guvern, acest epizod biografic, pentru că faima lui Iuda să rămână nestirbită, este indispenzabil.

Ce are guvernul nostru comun cu Iuda, cu copilul bastard, cu năpârca.

Cu bastardul: E născut prin surpriza unei nopți și în afară de lege.

Cu Iuda: Trăește din trădare. Prețul trădării cronice a dlui Oct. Goga n'au fost oare jertfele dela Ruși. (O problemă care o va elucida viitorul: Ambiția dlui Oct. Goga de-a se ridica dela Oct. Muciolini până la Oct. Maimuțolini chiar cu prețul sângelui, nu este un caz patologic?)

Cu năpârca, pentru că n'a ajuns la conștiința senzului său de-a fi, care nu poate fi menținut și justificat decât printr'un șir neîntrerupt de crime. Ca ea, e amoral.

Și fiindcă e foarte problematică o desfășurare care să facă posibilă din proprie inițiativă dispariția existenței sale păcătoase se va întâmpla, ceeace s'a întâmplat la Hunedoara. Acolo năpârca a mușcat. Dar va mai mușca ea și în altă parte?

Petre Domșa

Un răspuns „Biruinței”

„Biruința” în virtutea calității sale de oficios al calomniilor guvernamentale la adresa partidului național, în virtutea lipsei de bun simț a articolelor sale culese în compactul evident al aldinelor, pentru a impune conținutul lor murdar fiecărui cititor, în virtutea filiației ideologice dela „Țara Noastră”, revista care ne-a învățat să injurăm prin talentul peniței dlui Oct. Goga, și în virtutea lipsei de talent a marilor ucenici ai micului maestru, se revoltă și ne gratifică cu epitetul de „birjărești” pentru că am aplicat în unele articole ale noastre rețeta „cuvinței” în scris, învățată, o mărturisim, dela „Țara Noastră” de sub direcția lui O. Goga.

Evident ca ucenicii modești, transmitem calificativul celui ce-F compete în virtutea dreptului său de maestru.

Iar în ce privește „marginile întrecute ale adversității politice” recunoaștem că recordul îl deținem noi, întrucât în coloanele noastre s'a scris: „spânzurați-vă, împușcați-vă” etc...

Recunoaștem că adversitatea noastră politică întrece „marginile”, căci izvorăște din convingere, pânăcând „Biruința” e adversară și ne trimite să ne împușcăm și să ne spânzurăm din... „profesionism”.

Și în fine recunoaștem că avem

numai 16 „colonețe” de tipar față de cele 28 ale „Biruinții”. Iată argumentul care ne-a doborât. Vedeți tragedia: avem numai 16 coloane de tipar...

S'a isprăvit, trebuie să devenim averscani să ne înmulțim coloanele... căci vezi doamne, Biruința se supără și până când nervii profesionali ai redactorilor se calmează, e silită să umple 14 coloane din cele 28, cu anunțuri neplătite, (cum a făcut în ziua când a apărut ultimul număr din „Chemarea”) spre neîntrecuta pagubă a scrisului elegant, cuvincios, lipsit de banalitate, care se sălășluiește zilnic în coloanele „Biruinții”. (Fără ironie).

Ultimul nostru răspuns, pentru a respecta cuvînța de care e geloasă „Biruința”, este următorul:

(coliseu luat din revista mamă a Biruinței: „Țara Noastră”, în care apare constant, ca un motto al ideilor din rubrica „Însemnări”).

PAGINA POPORALĂ

Ardealul

De veacuri se svârcolea în lanțuri, de veacuri, și nu putea să moară.

Mii de suferințe îi chinuiau trupul schingiuit; inima'i era sfâșiată de nenumerate răni... și totuși trăia.

Trăia, pentru că purta în sufletul său un ideal, care'i dădea puterea să înfrunte toate greutățile.

Visul de aur, izbânda credinții îi luminau întunecatele ceasuri.

Dar urgiile vremii se înmulțeau. Temnița amară îi sleia puterile și moartea hidoasă rânjea așteptându-și prada.

Și totuși, atunci când răul părea mai mare... veni izbânda.

Veni izbânda, atât dorită, atât visată. Și întregu'i suflet a încremenit de fericire.

Dar când să se deștepte din aiureala în care căzuse, simți o durere mai năprasnică decât toate pe cari le-a îndurat până atunci, simți otrava pe care i-o strecoară în sânge un suflet de frate.

Și atunci începu lupta.

Un sistem putred până în măduvă, care ani de-arândul a stors vîlaga pământului românesc, voia să-l cuturească.

Un suflet de frate voia să-l despoaie de ce are mai scump, de amintirea sfântă, ce-l leagă de acei martiri cari i-au oțelit sufletul său de azi.

Și inima lui a sângerat adânc. Lupta care se da acum, era pe viață și pe moarte.

Dreptatea, adevărul și cinstea aveau să fie piept cu samovolnicia și corupția. Iar lupta era neegală.

Zi de zi îl așteptau greutăți mai mari, decepții mai multe.

Totuși el continua lupta fără preget, cu inversunare; și toți cei drepti, cei buni, de pretutindeni îl ajutau.

Zorii învingerii păreau a fi aproape când simți că mâini haine încearcă să-i sfâșie fără cruțare și sufletul și trupul. Și nu erau străine acele mâini, ele erau ale propriilor săi copii pe cari i-a crescut cu dragoste, pentru cari a luptat și suferit îndelungat.

Ambiții josnice, murdare; interese meschine copleșesc pe unii din fii săi, cari ingrăți și fără suflet încearcă să-i dea lovitura de moarte; ei, dela cari se aștepta mântuirea.

Și acțiunea acestor inconștienți nu rămâne fără răsunet; tot gunoiul moral este răscolit, ridicat la suprafață și pus în mișcare.

Inmărmurit de scârbă și cu dispreț fără margini privește la acest putregai pe care l-a ocrotit în propriul său sân și care încearcă azi cu mijloacele cele mai perfide și josnice să-l rănească adânc, adânc de tot.

Sângele'i curat și neprihănit se revarsă prin nenumerate răni.

Dar sângele său curat se revarsă asupra pământului mănos, care așteaptă cu înfrigurare scăparea.

Și din toate părțile încep să incolțească puteri noi, pentru această luptă hotărîtoare.

Poate nu peste mult vor răsună buciumele învingerii pe întinsele plaiuri bătrâne.

În curând va veni și dimineața aceea când zorii zilei vor vesti pacea.

Val. Bran.

Posta redacției

Diul Dr. A. T. Mureșan, Baia de Arieș. Scrisoarea Dv. ne-a întărit în preocupările noastre. Demult căutam soluții pentru problemele precizate de Dv. Deocamdată celor indicați le trimitem gazeta, iar despre abonamentul redus pentru țărani vom hotărî la proxima ședință a noastră, despre care vă vom aviza. Problemei strângerei abonamentelor pentru țărani i-ași da to soluție frumoasă. Vă mulțumim pentru interesul ce ni-l arătați.

Onoare magistraților!

Teribila boală a guvernului — febra electorală — a trecut; lupta dărză dată între populația țării și între autoritatea de Stat constituită, s'a terminat. Țara a fost din nou — și poate ultima dată — ingenunchiată. Ca un taur ce geme sub un jug impus cu deasila, a fost poporul din nou umilit în țărână de cel mai slăbănog guvern, puternic însă în cele mai inchiuzitoriale abuzuri.

Nimic n'a fost sfânt și de respectat pentru guvernul ordinei batjocorite. Administrația a fost răsculată pentru a silui poporul, jandarmeria a fost ridicată la factor de nenumerate abuzuri. Până și armata — straja zilei grele de mâine, a fost aruncată în vâltoarea pasiunilor de cabinet politic. Toate instituțiile de Stat, tot cecece reprezentă forța organizată a Statului, a fost aruncat în balanța luptei guvernului pentru a ieși biruitor contra voinței țării. Puțin îi pasă guvernului teroarei, că odiul ce îl poartă țara se va resfrânge și asupra acestor instituțiuni abătute dela menirea lor și accentuând criza de Stat în plină floare.

Și totuși în această anarhizare por-

nită de sus s'a găsit și o oază de speranțe pentru ziua de mâine. Cu mici excepții magistratura din Ardeal a rămas la împlinirea datoriei.

Nu e de loc ușor în timpurile noastre să-și facă cineva datoria. Pe deoparte e mediul nostru nenorocit, care vrând nevrând te îndeamnă s'o apuci pe de lături, pe de altă parte e mizeria materială a intelectualului din orice slujbă de Stat, ademenit de rentabile promisiuni pentru a călca la o parte și în fine sunt presiunile de sus cu amenințări palpabile, pentru cari nu s'ar preta la jocul rușinei.

Cu toate acestea magistrații din Ardeal au respectat în primul rând demnitatea funcțiunii ce îndeplinesc și au rămas neclintii salvând prestigiul justiției în fața poporului. Este într'adevăr eroic într'un asemenea mediu și în împrejurări ca cele de astăzi să se mai găsească funcționari ai Statului, cari să păstreze imaculată demnitatea lor față de puterea distructivă a guvernelor oligarhice.

Iată deci zicem din toată inima: Onoare Magistraților!

Cele două stele

Guvernul marelui general Averescu și al nu mai puțin marelui Octavian Goga, al fripturiștilor Goldiș, Lupaș (amândoi preoți) și Lăpădat a ieșit învingător din alegeri mulțumită afișelor în forma de mai jos răspândite pretutindeni:

יְיִדִישַׁע בְּרִידֵדֶר!
 עִם אִיזט פֿאַן גראַססעם
 אַינמערעססעפֿיר דִיע יודענ-
 הַיִט. דאַס יעדֶר, דֶער
 שטיממֶרעכט האַט זײנע
 שטיממע אויף דִיע רעגִיע-
 רונגספֿאַרטחִי אַבגעבע
 דֶערען שטיממעטטעל מיט
 פֿאַלגענדעס צײכען פֿערזען
 אִיזט:
 דִיע יְיִדִישַׁע נְהוּפֿפֿע.

Iată traducerea:

„Frații evrei!

„Este de mare importanță pentru evrei, ca fiecare ins, care are drept de alegător să-și dea votul pentru partidul guvernamental, al cărui buletin de votare este provăzut cu următorul semn: (urmeaza semnul stelei).“

„Grupa Evrească.“

Așa dar a fost de mare importanță pentru evrei ca să iasă partidul averescan. Credem. Căci bieții români îl blastămă destul depe acum.

„În numele lui Iehova“

Radu Ilașu și Ioan Duma.

Pretor model

Plasa Ileana-Mare jud. Someș are un pretor model de zelos. E dnul Tap zis Russu totdeauna supus guvernului. Dar cu ocazia ultimelor alegeri s'a întrecut, se pare pentru că nu îi convine să stea în mijlocul unui ținut atât de naționalist și românesc și dorește să plece în altă parte, de voie de nevoie... unde sunt mai mulți unguri și jidovi. De altfel a mai trecut dsa ca exemplu de înstreinat și prin coloanele ziarelor antisemite. La alegerile din 23 l. c. a amenințat pe alegători, ba a avut imprudența să și tragă două focuri de revolver, după ce a băut „de-a rupt“ dând pildă bună consilierilor. Gurile rele zic că din țap, de multă beutură a ajuns... scroafă.

Acestui pretor i se recomandă să treacă în regiuni mai maghiarizate și să ne slăbească cu dragostea sa județul Someș. Acolo va fi ascultat de țărani ba poate va putea să cânte imnul maghiar cu atât mai mult cu cât e și înrudit cu ungurii. Cum știm că dsale îi convine să figureze în coloanele ziarelor, îl rugăm să nu se supere că din lipsă de spațiu, astăzi nu-l putem lauda prea mult în fața superiorilor săi.

A. Ol. Bal.

Ungurii și confiscarea ziarelor

Încă în primele zile ale guvernului Averescu-Goga s'au confiscat ziarurile Lupta, Cuvântul, Patria etc. totuși nici un ziar unguresc nu a ținut de bine să protesteze în contra acestei încălcări ai conștiinței și ilegalității!

În schimb sindicatul presei maghiare din Ardeal și Banat a crezut de bine să protesteze în contra suspendării ziarului „Világ“ din Budapesta; suspendare ordonată de ministerul de interne al Ungariei — nu de dl O. Goga!

Vă miră această atitudine a presei maghiare? Pe noi deloc.

Noi știm că pentru ortacii dlui O. Goga și soarele răsare la Budapesta!

Pic.

O poezie mult grăitoare

Publicăm aci o poezie ce ne-au trimis-o doi țărani. Din ea se va vedea că țărănimea română cunoaște pe adevărații ei luptători precum și pe cei ce se dau la „bani și la friptură“.

Poezia o publicăm fără schimbări, așa cum ne-a fost trimisă. Iat-o:

Popor Român liberator
De țară întemeetor
Vărsata-i sânge pentru ei
Și acum se poartă ca mișei.

Fie Maniu lăudat
Pentru câte s'a luptat
Și cu Iorga dimpreună
Pentru națla Română.

Maniu, Iorga și ai lor
Vreau dreptatea tuturor,
Iar acei fără dreptate
Fură voturi depe sate.

Ei spun că-s biruitori
Dar de fapt sunt trădători
Goldiș, Lupaș, Lăpădat
Au făcut un greu păcat.

Goldiș, Lupaș, Lăpădat
Partidul și l-au trădat
Și-au trecut averescani
La friptură și la bani.

Abonați Chemarea.

Cine nu retrimite acest număr se consideră abonat.

Situația politică

Opoziția național-tărănească a hotărât să nu participe la ședința deschiderei parlamentului. Fața de felul cum s'a adus guvernul Averescu la putere, contrar uzurilor constituționale și parlamentare din alte țări, și față de alegerile, nu putem zice „românești”, ci „goghești”, această abținere a opoziției este răspunsul cel mai domol și demn posibil. Nu este o necuviință față de mesajul Suveranului, dar este o dovadă că în România există partide cari nu vreau să accepte definiția unui distins bărbat de stat român, după care „a face politica în România înseamnă e ști mânca.... gunoi.” Această demnitate colectivă și individuală este cu atât mai îndreptățită cu cât masele populare au dat în alegerile din urmă o nouă dovadă că ei cari nu aleargă nici după situații nici după decorații, nu înțeleg să-și schimbe părerile oțelite în grelele lupte naționale.

Ziarele guvernului se ocupă pe larg cu așa zisele tratative — desmintite — care ar exista ba între țărăniști și averescani ba între naționali și liberali, și văd fel și fel de complicații și crize de partide. În România nu există criză de partide, dar avem o criză acută în concepția conducerii de Stat, concepție ce seamănă cu omul între două luntrii, care este pe cea mai bună cale a cădea în baltă. O luntre este politica bazată pe sufragiul universal și secret, și cealaltă este dictatura. Concepția conducerii de Stat fiind „nehotărâtă” — pentru a nu folosi un termen mai popular — se pare că întreaga „concepție de stat” a României-Mari va cădea nu peste mult cu capul în baltă.

Dacă totuși ar vrea cineva să o mântuie, atunci ar trebui să aibă „curajul” de a se hotărâ pentru aplicarea cinstită a sufragiului universal care, spre deosebire de absolutisme și dictaturi, încă nu a dus la prăpastie nici un stat civilizat.

Aelit.

Frații dela „Chemarea”

cari pleacă peste vară în provincie sunt rugați a trece Sâmbătă 26 Iunie și în zilele înainte de plecare între orele 6-8 pe la club, pentru ași comunica adresele din provincie, unde doresc a primi „Chemarea”, și pentru a primi unele însărcinări.

Aducem totodată la cunoștința prietenilor noștri, că în localul „Patria” am înființat o casină, unde le stau la dispoziție toate ziarele zilnice și săptămânale precum și revistele cari apar în România.

Către sprijinatorii și cititorii noștri

„Chemarea” când a apărut a contat numai pe sprijinul desinteresat al cititorilor ei. Abonamentul anual a fost fixat la 360 lei, pentru că concepem pe abonați ca sprijinatorii ai năzuințelor noastre. Iată că foarte mulți oameni de bine, fără să le cerem, ne-au trimis sume mai mari decât abonamentul. Le mulțumim și îi rugăm că neierte dacă gestul domnilor lor îl vom aduce la cunoștința publică pentru a ne achita astfel o mică parte din recunoștința noastră.

Aceștia sunt până acum:

C. Angelescu, București	1 an Lei 1000
Dr Rusu Octavian, Sibiu	1 an Lei 1000
Dr Val. Branșce, Lugoj	1 an Lei 1000
Dr C. Brediceanu, dep. Lugoj	1 an Lei 1000
Dr Cornel Blanu	1 an Lei 1000
Dr Dobrescu, dep. Brașov	1/2 an Lei 500
Dr Stefan Banti, Timișoara	1/2 an Lei 400

În acelaș timp rugăm pe toți cei ce primesc ziarul nostru, fie cu adresele „Patriei”, fie cu adrese speciale, să binevoiască a ne aviza dacă doresc să-l aboneze, fie trimițându-ne abonamentul, fie avizându-ne prin o carte poștală. În caz de refuz rugăm să ni-se retrimită ziarul.

Adresa Redacției noastre rămâne pe mai departe str. Regina Maria 11 Cluj.

Toată corespondența ce privește administrația (abonamente, returnări, corespondența depozitarilor, liste de abonamente etc.) se va adresa: Cluj, Căsuța poștală 76 pe adresa Administrației „Chemării Tinerimei Române”.

Banii se trimit pe adresa Administrației, Cluj, str. Regina Maria 19.

FRIPTURI

O altă meditație

Pentru siestă, dlui Oct. Goga

— De vor veni orfanii toți
Să-ți ceară de mâncare,
Să uii părinții lor uciși,
— „E viața trecătoare”.

Nu-i vina ta, ne ești de sus
Canon și grea povară.
Jelitul lor să nu-l ascuți,
— „E un cântec făr' de țară”.

De vii să nu te nfrici nici când,
De morți să nu ai teamă...
Ei drag te au și te doresc,
„N'auzi cum ei te cheamă”.

Dar lumea 'n care ei s'au dus
Nu știe de votare
S'ajungi la ei făr' de Morar
Vezi nizui tu oare?

Publicație de licitație

Subsemnatul Tavi Gogolescu intendent al partidului poporului, aduc la cunoștință generală, că în ziua de 3 Septembrie 1926 se vor vinde în licitație publică următoarele obiecte și dobutoace politice clasate ca nefolositoare pentru partidul poporului, în ședința Consiliului de Miniștri ținută în ziua de 16 I. crt.

a) Un „căluț” cu capul de măgaruț dovedit ca incapabil de a călări alegătorii în decursul alegerilor pentru Camera și consiliul județean.

b) 3 bucăți fripturiști cu reverendă ministerială, descoperiți de către amicul-bărbosul în noaptea de 25 Aprilie a. c. ca patru-pezi politici, specialiști în acte de tradare publică.

c) 1 bucată transfug dela L. A. N. C., devenit monstru prin călcarea jurământului.

d) O duzină de juncani-nepoței dintre care remarcăm pe cel ce se fălește cu numele de Silviu Nepos Trădătoru.

e) Un țap supranumit Gabonás-Vaszi, care joacă, pe funie la ciroul primăriei orașului Cluj, așteptând ploaia de do-

lari pentru îmbunătățirea semănăturilor sale politice.

f) 1 1/2 duzină cățeluși-golași, dintre cari remarcăm pe cei cari răspund la numele de: Titu fodorel-cocoșu, filimonescu-flământu, Ciu-Ha-Ka-Ha, Sa-Ha-Vu-Pfui, Marcu-golanescu și alte animale mărunte de acest soi.

Descrierea obiectelor și animalelor:

1. Cel de sub a) aparține Lofobranșelor, cari au falca întreagă și liberă, dar a căror branșe sunt făcute din smocuri așezate câte două dealungul stomacului pentru a înghiți mai repede ciolanul. Acest soi de animale n'are decât o familie. Tipul lor: caii de mare.

2. Cei amintiți la punctul b) c) și e) aparțin Salacienilor, a căror fălci sunt unite printr'un inel mișcător, cu ajutorul cărora înghite friptura cât de mare dintr'o înghițitură. Cuprind două familii, pe uscat se numesc: hiene, iar în mare: rechin. Ei pot fi trași în cursă cu fotolii de miniștri.

3. Juncanii de sub punctul d) au coarne, pe stradă împung, la întruniri publice dau cu picioarele și urlă făcând spume la gură ca și câinii turbați. Se lasă vânați cu mici demnități, de exemplu: candidați pe liste unde nici când nu au șanse de reușită, cu promisiuni de secretari generali etc.

4. Și în fine cei mărunți amintiți la punctul f) sunt un soi de cățeluși-golași, năpârliți, fără blană, sărmani, umblă în timpul alegerilor — în turme — pe sate și urlă ca lupii de goi ce sunt. Li poți repede cunoaște că totdeauna sunt flământzi. Se lasă prinși cu cea mai mică bucatură, ba chiar și cu oase goale... săracii.

Condițiile de licitare:

Prețul celor clasați sub 1 și 2 Lei 5 aur de bucată, iar juncanii și cățelușii de sub 3 și 4 se vând cu duzina pe prețul de strigare 1 Leu 50 bani hârtie. La licitație se vor depune ca vadiu, bonuri de tezaur-averescu din anul 1922. Caietul de sarcini se poate vedea în

Bresti la subsecretariatul minorităților, iar în Ardeal la domni Barabás și Szele Béla.

Tavi Gogolescu

intendent și mare bucătar de fripturi
din partidul poporului

Un mare om politic clujean
dr Octavian Prie

Intr'o notiță a ziarului „Clujul românesc” se încearcă conturarea personalității dlui dr O. Prie, profesor titular la Academia de înalte Studii comerciale și capul (?) organizației partidului poporului din jud. Cluj.

Intru cât redacția aceluia ziar din insuficiența cunoașterii, cu toată cazna depusă, n'a izbutit să redea personalitatea integrală a marelui om politic din Ardeal, ceeace de altfel este explicabil căci portretistica e un gen literar dintre cele mai dificile, reclamând autorului o inteligență vie și o mare doză de cultură absente din redacția „Clujului românesc” — vom suplini, cu titlul de încercare, golurile remarcate în dauna dlui Prie.

În calitate de ziarist la „Unirea” din Blaj, pe lângă articolele de fond din cari se degaja patriotismul profund, dl O. Prie s'a remarcat și ca un mare creator culminând în lapidara caracterizare a pitorescului naturii din Ardeal:

„Verde-i sus și verde-i jos

„O, Doamne! cât e de frumos!..”

Ceeace a contribuit la popularitatea sa printre cimotile țigănești din mahalaua Blajului, izvorul inspirației sale poetice și fieful său politic.

După unire, când trecuseră vijeliile năpraznice ale timpului, se cuvinea odihnă acestui aprig luptător lângă strana unei catedrale sau moșială pe catedra unui liceu de provincie, dacă microscopul generalului nu l-ar fi descoperit ca indispensabil pentru organizarea celor două partide guvernamentale din Ardeal, compuse din cinci membri cu trei șefi.

In atenția dlui Silviu
Dragomir

Silvică este și director de ziar. Nu la Cluj, căci aici s'a răs o săptămână

în legătură cu un articol al lui din „Biruința”. La Orăștie.

Dsa e „directorul” ziarului „Frăția”. În acest ziar dl Silvică relatând cazul nefericitului notar dela Ciolt, care fiind mutat de guvernele românești de 13 ori în 4 ani, în preajma alegerilor de acum de frica unei noi mutări, s'a refugiat în pădure, între țigani, scrie:

„Domnul notar din Ciolt, după cum vestesc ziarele, s'a înscris într'o sătră țigănească. Cauza e că el s'a săturat de viața domnească, de cancelarie și domni. I-a căsunat o viață mai slobodă, mai senină, cu friptură țigănească și odihnă în marginea pădurii, seara pe lună.

Se zice că a dus o viață foarte plăcută, fără sbucium și frecări omeneste. Era fericit foarte și că s'a scăpat de politica naționalilor, și că s'a scăpat de toată demagogia opoziției”.

Iată de ce îi recomandăm și dlui Silviu Dragomir, dornic și dsa să se scape de politica „naționalilor”, să facă la fel cu notarul din Ciolt. Mai ales că „friptura” va avea-o și în pădure cu deosebire că va fi țigănească iar nu guvernamentală.

Și va mai avea încă un avantaj. Pe arbori nu-i va putea face să rădă de el, chiar scriind zilnic asemenea năzbâții.

Intrebări în pustiu

Cum se împacă „ideea națională” a dlui Goga cu pactul dela Ciucea, Ierusalim și Teheran?

Când a fost sincer Goga cameleonul, la candidarea lui Szele-Vântul Belușca expră dorită sau când a desmintit cu o candidă naivitate paternitatea acestui teribil „copil al suferințelor”.

Di Goldiș mai poate să roșească — de rușine bineînțeles — și pupa-se-va oare cu Beja Barna-Bașa?

De ce culoare politică e dl Goldiș? Când se va declara dl Goldiș în mod oficial membru devotat al partidului liberal?

Cum de nu i-a ars limba dlui Lupaș, vorbind de „succesele electorale” din Ardeal?

Ce înțelege dl J. Lapedatu sub „plafonul” Băncii Naționale?